

Belasting van het oppervlaktewater door landbouw en natuur, 1990-2009

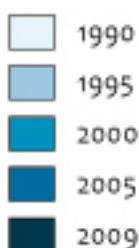
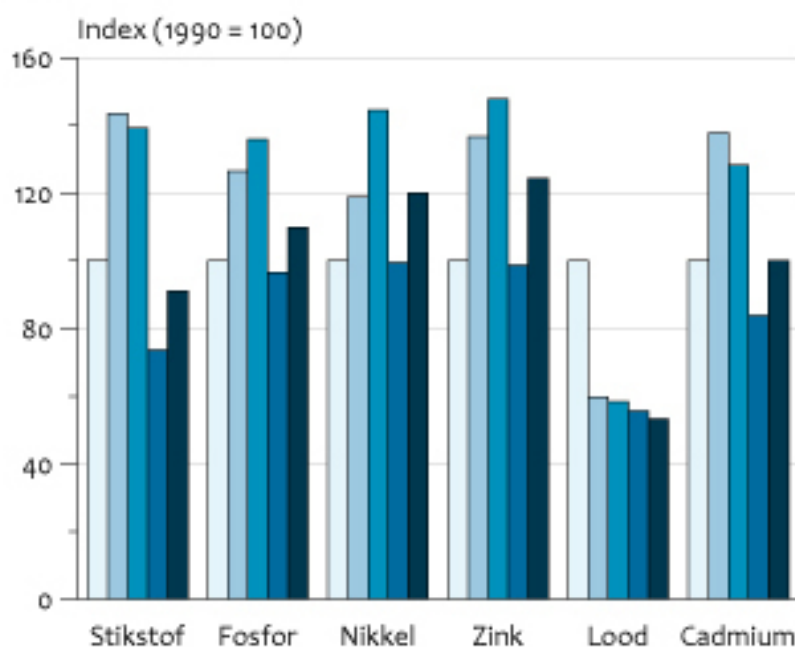
Indicator | 27 oktober 2011

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

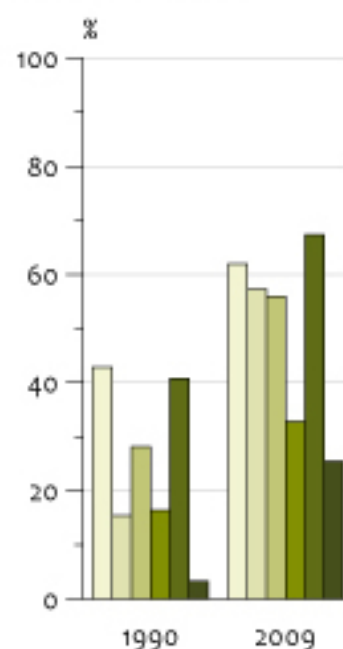
Voor de nutriënten stikstof en fosfor is de bijdrage vanuit de landbouw en de uit- en afspoeling vanuit landbouw- en natuurgronden in 2009 ruim de helft van de landelijke belasting; voor de zware metalen cadmium, zink, nikkel en lood is dit aandeel oplopend van 25 tot 65%.

Belasting oppervlaktewater door landbouw en natuur

Trend

Landelijke bijdrage

Bron: Emissieregistratie.

CBS/aug11/0103
www.compendiumvoordeleefomgeving.nl

- [Download figuur](#) [2]
- [Download data \(xls\)](#) [3]

Trends nutriënten

De trend van stikstof en fosfor wordt niet alleen bepaald door ontwikkelingen met betrekking tot de bodembelasting maar ook door de relatief grote fluctuaties in de jaarlijkse hoeveelheid neerslag. Omdat voor 2009 de uit- en afspoeling niet opnieuw is berekend, zijn de cijfers van 2008 doorgekopieerd naar 2009. Er kunnen dus geen uitspraken worden gedaan over het verschil tussen 2008 en 2009.

In de Emissieregistratie worden de cijfers gepubliceerd op basis van de werkelijke weerjaren, waardoor de variatie in neerslag terug is te vinden in de cijfers. Wanneer we de uit- en afspoeling voor 1990 en 2008/2009 berekenen voor een meteorologisch gemiddeld jaar, dan is voor stikstof over deze periode een daling zichtbaar van 16%. Voor fosfor is er een stijging van 3% (Renaud et.al., 2010).

Trends zware metalen

Ook bij de af- en uitspoeling van zware metalen zijn voor 2009 de cijfers gebruikt van 2008. Door maatregelen is de toevoer van metalen naar landbouwbodems afgenomen, onder andere door regelgeving die de gehalten zware metalen in veevoer aan een maximum bindt. Ook worden bij de kunstmestproductie schonere grondstoffen gebruikt (zie tabeltoelichting in CBS, 2010). De daling van de toevoer is echter niet altijd uit de gepresenteerde cijfers van de belasting van het oppervlaktewater af te lezen, omdat net zoals bij stikstof en fosfor de uit- en afspoeling van metalen uit landbouwbodems sterk wordt beïnvloed door de neerslaghoeveelheden. Als de uit- en afspoeling voor alle jaren wordt berekend voor een meteorologisch gemiddeld jaar, dan is voor alle zware metalen de uit- en afspoeling redelijk constant.

Voor lood zien we tussen 1990 en 1995 een daling die wordt veroorzaakt door een afname van de emissie door loodhagel bij de jacht.

- [indicator=nl0518]

Referenties

- Emissieregistratie (2011). Jaarcijfers 2009. RIVM, Bilthoven; PBL, Bilthoven; CBS, Den Haag; RWS-Waterdienst, Lelystad; Deltares, Utrecht; Alterra, Wageningen; Agentschap.nl, Utrecht en TNO, Utrecht. <http://www.emissieregistratie.nl> [4].
- CBS (2010). [StatLine: Zware metalen op landbouwgrond](#) [5]. CBS, Voorburg/Heerlen.
- Renaud, L, L Bonten en F. van der Bolt (2010). Actualisatie Landelijke Emissieregistratie 2010. Uit- en afspoeling nutriënten met STONE2.3 Project eindverslag 16 juli 2010. Alterra, Wageningen.

Relevante informatie

- [indicator=nl0085]
- Recente cijfers en beschrijvingen van gehanteerde berekeningswijzen (meta-informatie) kunnen in detail bekeken worden op de [website van de Emissieregistratie](#) [4].

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Belasting van het oppervlaktewater door landbouw en natuur

Omschrijving

De belasting van het oppervlaktewater door landbouw en natuur is voornamelijk toe te wijzen aan de uit- en afspoeling vanuit het compartiment bodem. Voor lood is de jacht (loodhagel) een belangrijke bron.

Verantwoordelijk instituut

Centraal Bureau voor de Statistiek, in samenwerking in de Emissieregistratie (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne, Planbureau voor de Leefomgeving, Centraal Bureau voor de Statistiek, Rijkswaterstaat-Waterdienst, Deltares, Wageningen Universiteit-Alterra, Agentschap.nl, TNO)

Berekeningswijze

Voor een uitgebreide beschrijving van de berekeningsmethoden wordt verwezen naar de methodebeschrijvingen op de website van de [Emissieregistratie](#) [4]

Basistabel

Alle data opvraagbaar op [Emissieregistratie](#) [4]

Geografisch verdeling

Nederland, provincie, stroomgebied, waterschap, afwateringseenheid

Andere variabelen

Belasting oppervlaktewater, bodememissies, emissies oppervlaktewater, luchtmissies, luchtmissies volgens IPCC In totaal circa 300 stoffen Circa 1600 emissieoorzaken en circa 1000 (individuele) puntbronnen

Verschijningsfrequentie

In mei definitieve cijfers t-2

Achtergrondliteratuur

Methoden: op de website van [Emissieregistratie](#) [4] achter Overzicht documenten Begrippen: op de website van [Emissieregistratie](#) [4] achter Begrippenlijst

Opmerking

Omdat de uit- en afspoeling van stikstof, fosfor en zware metalen niet kan worden uitgesplitst naar landbouw en natuur afzonderlijk, is dit in deze figuur gezamenlijk weergegeven.
Voor nadere uitleg over de begrippen emissies en belasting: zie: [indicator=nl0149]

Betrouwbaarheids codering

Complex, zie de diverse factsheets op de website van de Emissieregistratie achter 'Overzicht documenten'.

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2011). [Belasting van het oppervlaktewater door landbouw en natuur, 1990-2009](#) [6] (indicator 0103, versie 12 , 27 oktober 2011). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL:<https://www.clo.nl/indicatoren/nl010312>

Links

[1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl0103> [2]

https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/0103_001x_clo_12_nl.jpg [3]

<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0103-001x-clo-12-nl.xls> [4]

<http://www.emissieregistratie.nl/> [5] <http://statline.cbs.nl/StatWeb/Table.asp?STB=T&LA=nl&DM=SLNL&PA=37878&D1=a&D2=a&HDR=G2&LYR=G1:0> [6]

<https://www.clo.nl/indicatoren/nl010312>